

ΑΝΑΤΟΛΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΦΥΛ. ΙΣΤ΄.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΠΟΜΠΗΪΟΥ.

Ὁ Πομπήϊος, ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ Καίσαρος τῷ 47 ἔτει Π.Χ. ἔσπευσεν εἰς τὴν Αἴγυπτον παρὰ τῷ Πτολεμαίῳ, υἱῷ τοῦ Αὐλητοῦ, διατελοῦντι τότε ὑπὸ κηδεμονίαν, καθὸ ἀνηλίκω, διότι παρ' αὐτοῦ ἤλπιζε προστασίαν καὶ βοήθειαν, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς τοσαῦτα ἔπραξεν ὑπὲρ τοῦ πατρὸς του. Ἄλλ' ὁ Θεόδοτος, διδάσκαλος τῆς Ρητορικῆς καὶ εἰς τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ἀνηλίκου βασιλέως, συνβούλευσεν αὐτὸν νὰ διατάξῃ πὸν φόνον τοῦ Πομπηίου, ὅπως οὕτως ἀξιωθῆ τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ Καίσαρος καὶ ἐξασφαλίσῃ τὴν κατοχὴν τοῦ βασιλείου του. Τῷ Ἀκίλλᾳ, Στρατηγῷ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ, τῷ Σεπτημίῳ Ρωμαίῳ καὶ πρώην ἑκατοντάρχῳ τοῦ Πομπηίου, τότε δ' ὑπηρετοῦντι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τῷ Σαλθίῳ, ἐτέρῳ ἑκατοντάρχῳ, ἐνεπιστεύθη ἡ προδοτικὴ αὕτη ὑπηρεσία.

Οὗτοι, ἐνωθέντες μετὰ 3—4 ἐτέρων δολοφόνων, ἐπέβησαν λέμβου καὶ μεταβάντες εἰς τὸ καταπλεῦσαν πλοῖον τοῦ

Πομπηίου, ἐκίλευσαν αὐτὸν νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν ξηράν. Ὁ Πομπήϊος ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν καὶ ἀποχαιρετῶν τὴν σύζυγον τοῦ Κορνηλίαν διὰ λέξεων ἀντιστοιχουσῶν μετὰ τοὺς δύο στίχους τοῦ Σοφοκλέους, τοὺς λέγοντας « Ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὴν Αὐλὴν βασιλέως καθίσταται δούλος, καὶ τοι εἰσέλθεις ἐλεύθερος, » ἐπέβη τῆς λέμβου μετὰ των ἑκατοντάρχων αὐτοῦ Φιλίππου καὶ Σκίωνος, νομίζων ὅτι θ' ἀποβιβασθῆ εἰς φιλόξενον γῆν.

Οἱ κωπηλάται ἐπλησίαζον εἰς τὴν ἀκτὴν, ὅταν ὁ Πομπήϊος, στραφεὶς πρὸς τὸν Σεπτήμιον, εἶπε :

— Φίλε μου, νομίζω ὅτι εἶσαι γνωστός μου καὶ, ἂν δὲν σφάλλω, ὑπρέτησες ἄλλοτε ὑπ' ἐμέ.

Ὁ Σεπτήμιος ἐκλίνε τὴν κεφαλὴν, μηδὲν ἀπαντήσας.

Ὁ Πομπήϊος ἐξήγαγεν ἀπὸ τοῦ κόλπου του ἐγγραφόν τι, καὶ ἤρξατο ἀναγινώσκων αὐτό. Ἦτο ἡ προσλαλιὰ ἣν ἠτοιμάζετο ν' ἀπαγγεῖλῃ τῷ βασιλεῖ. Ἡ Κορνηλία ἀπὸ τοῦ πλοίου παρετήρει αὐτὸν καὶ σχεδὸν ἐπαρηγορήθη ἰδοῦσα εἰς

τὴν παραλίαν συρροὴν λαοῦ, ὡσεὶ θέλοντος νὰ ὑποδεχθῆ καλῶς τὸν οὐζυγόν τῆς.

Ὁ Πομπήϊος ἐγείρεται, ὅπως θῆ τὸν πόδα εἰς τὴν ξηράν. Ἄλλ' ὁ Σεπτήμιος δι' ἐγχειριδίου πλήττει αὐτὸν οὐισθεν. Ὁ Ἀκίλλας καὶ ὁ Σάλβιος συμπληροῦσι τὸ ἔργον τοῦ πρώτου. Ὁ Πομπήϊος, ἰδὼν ἑαυτὸν φονευόμενον, ἐφάνη ἀξιαπρεπῆς. Ἐκαλύφθη διὰ τοῦ μανδύου του καὶ χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν ἢ νὰ ἐκφέρῃ γόον τινὰ, ἔπεσε, καὶ μετ' ὀλίγον ἐξεπνευσεν.

Ἰδοῦσα ἡ Κορνηλία καὶ οἱ λοιποὶ μετ' αὐτῆς ἐκ τοῦ πλοίου τὴν ἀτιμον δολοφονίαν, ἔβαλλον κραυγὴν, ἣτις ἀντήχθησε μακρὰν. Ἄλλ' ὁ ἐπικρεμάμενος κίνδυνος δὲν ἐπέτρεψεν αὐτοῖς νὰ θεῶνται πλειότερον τὴν σκηνὴν ἐκείνην. Ἀναπετάσαντες τὰ ἱστία, πνέοντος ἀνέμου εὐνοϊκοῦ, ὤχοντο ἀπιόντες, ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν τὰ Αἰγυπτιακὰ πλοῖα ἤτοιμάζοντο νὰ τοῖς ἐπιτεθῶσιν.

Οἱ δολοφόνοι ἀπέκοψαν τὴν κεφαλὴν τοῦ Πομπήϊου καὶ ἐταρίχευσαν αὐτὴν ὅπως τὴν παρουσιάσωσι τῷ Καίσαρι. Τὸ πτώμα δὲ τοῦ δολοφονηθέντος ἔμεινεν ἐπὶ τῆς ἄμμου εἰς κοινὴν θέαν. Ὁ Φίλιππος, δούλος πιστὸς τοῦ Πομπήϊου, δὲν ἐγκατέλειπεν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τὸ πτώμα τοῦ κυρίου του. Ἀφοῦ δὲ ὁ λαὸς ἀπῆλθεν, ἐπλυνεν αὐτὸ δι' ὕδατος θαλασσίου, καὶ εὐρῶν λείψανά τινά συντριβείσης λέμβου, τὸ ἕκαστε τῇ βασιλείᾳ Ρωμαίου στρατιώτου ὑπηρετήσαντος ἀλλοτε μετ' αὐτοῦ.

Ἰδοὺ ἐκ τίνος ἀπέθανε θανάτου τοιοῦτος ἀνὴρ, ἐν ἡλικίᾳ 58 — 59 ἐτῶν, τῷ

47 ἔτει Π.Χ., μίαν ἡμέραν πρὸ τῆς ἐπειτείου ἑορτῆς τῆς γεννήσεώς του.

Ἡ κόμισ αὐτοῦ, κατὰ τὸν Πλούταρχον, ἐκομίσθη τῇ Κορνηλίᾳ, ἣτις κατέθηκεν αὐτὴν ἐν τινὶ ἐπαύλει τῆς Ρωμαϊκῆς Ἀλβῆς.

Ἡ στήλη περὶ ἧς πρόκειται, καὶ ἧς τὴν εἰκόνα δημοσιεύομεν, λέγουσιν ὅτι ἠγέρθη εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἐκτεθέντος γεγονότος ὑπὸ τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ λαοῦ. Ὁ δόκτωρ Κλάρκ διατείνεται ὅτι ἡ θέσις ἐν ἧ ἡ στήλη ἐγείρεται, καλύπτει τὴν κόμιν τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἀνδρός. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ τινες διατεινόμενοι ὅτι ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ ἀπέδειξε μεγάλην λύπην ἐπὶ τῷ θούσματι τῆς δολοφονίας τοῦ ἀντιπάλου του, καὶ πρὸς ἀνάμνησιν αὐτῆς ἤγειρε τὴν στήλην, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ν' ἀποθανάτιση τὸ ὄνομα τοῦ δολοφονηθέντος.

Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ γνώμαι πάντη τῶν ἀνωτέρω ἀντίθετοι. Ἱστορικοὶ τινες λέγουσιν ὅτι ἡ στήλη δι' ἄλλην ἀνηγέρθη αἰτίαν, ἀγνοοῦσι δὲ διατι φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Πομπήϊου. Τινὲς μάλιστα διατείνονται ὅτι ὁ φόνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀλλαχοῦ καὶ οὐχὶ ἐν ἧ θέσει ἐγείρεται ἡ στήλη.

Ἐκθέτομεν ἀπάσας τὰς γνώμας, ὅπως ἔπειτα σύρωμεν τὸ συμπέρασμά μας, παραδεχόμενοι τὴν λογικωτέραν ἐξ αὐτῶν.

Καὶ λοιπὸν διατείνονται τινες, ἐν οἷς καὶ ὁ Δενὼν, ὅτι ἡ στήλη αὕτη ἠγέρθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων αὐτοκρατόρων ἢ ὑπὸ τὸν Καλιφῶν. Ὁ Μικαελῆς λέγει ὅτι οἱ Ἀραβες ἀπεκάλουν αὐτὴν Ἀμουνη-ἐλ-Σεοβάρ, μεταφράσας αὐτὸ «Στήλην

τοῦ Σεπτημίου Σεβήρου! »

Ὁ Σαβαρὺ, φέρων καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἄραβος συγγραφέως Ἀλμπουφέδα, φρονεῖ ὅτι ἡ ἐπ' αὐτῆς ἐπιγραφή ἀφορᾷ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Σεβήρον. Τὴν γνώμην ταύτην παραδέχεται καὶ ὁ Βόλνεϋ.

Ἄλλοι διατείνονται ὅτι ἐκ τίνος λατινικῆς ἐπιγραφῆς ἐξάγεται ὅτι ἡ στήλη ἠγέρθη ὑπὸ τίνος Ρωμαίου Δημάρχου πρὸς τιμὴν τοῦ Αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ. Ὁ Σατωβριάνδος δὲ λέγει ὅτι ἐν τινὶ συναξαρίῳ τῶν πατέρων τῆς ἐρήμου ἀναγινώσκεται ὅτι κατὰ τινα ἐπισυμβάντα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σεισμόν, πᾶται αἱ στήλαι κατέπεσον, ἐξαιρουμένης τῆς τοῦ Διοκλητιανοῦ. Δὲν ἔχωμεν ὅμως βεβαιότητα ὅτι ἐπὶ τῆς βασιλείας ἐνὸς τῶν δύο Διοκλητιανῶν ἠγέρθη τοιαύτη στήλη, καθόσον ἡ ἱστορία οὐ μόνον δὲν ἀναφέρει τοῦτο, ἀλλ' οὐδὲ τειτμόν τινα ἐπισυμβάντα ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτῶν.

Ὁ Σαβῦ, μεταφραστῆς τοῦ Ἀμπταλατίφ, γνωματεύει ὅτι ἡ στήλη αὕτη ἀνῆκεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σεράπιδος. Ὁ καθηγητῆς Γάϊτ ἔχει τὴν ἰδέαν ὅτι ἠγέρθη ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου. Τέλος ὁ Οὐίλκινσον λέγει ὅτι ἠδυνήθη ν' ἀναγνώσῃ ἐπ' αὐτῆς τὸ ὄνομα τοῦ Ψαμμητίχου Β', ὅστις ἠκμασε τῷ 390

Π.Χ. ἦτοι πλέον πενηνταετηρίδος πρὶν ἢ κτισθῆ ἡ Ἀλεξάνδρεια.

Τοιαῦται αἱ ποικίλαι περὶ τῆς στήλης γνώμαι, ἃς δὲν θεωροῦμεν βασίμους. Ἐξετάσωμεν νῦν τὴν ἐπικρατετέραν, ἣτοι τὴν θεωροῦσαν αὐτὴν ὡς ἐγερεθεῖσαν εἰς ἀνάμνησιν τοῦ φόνου τοῦ Πομπήϊου.

Ἱστορικοὶ τινες διατείνονται ὅτι ὁ φόνος τοῦ Πομπήϊου ἐγένετο ἐν Ταράκκᾳ, χωρὶς κειμένων παρὰ τὸ Ηγλούσιον καὶ ὅτι ἐκεῖ οἱ Αἰγύπτιοι ἤγειρον μνημεῖον. Τὸ ἀληθές ὅμως εἶναι ὅτι ἡ γὰρ τοῦ Πομπήϊου προσήραξεν εἰς τὸν λιμένα Ἀλεξανδρείας καὶ οὐχὶ ἄλλοθί που· ἐκεῖ ἐπομένως ἐγένετο καὶ ἡ δολοφονία. Διότι, πῶς μετέβαινε ὁ Πομπήϊος; παρὰ τῷ Βασιλεῖ, οὐ τίνος τὸν πατέρα εὐηργέτησε καὶ ἀποτελεσματικῶς ἐξυπηρετήσεν. Ἐδρα τῶν Βασιλέων τῆς Αἰγύπτου ἦτο τότε ἡ Ἀλεξάνδρεια. Δὲν εἶναι λοιπὸν πιθανὸν νὰ προσήραξεν ὁ ρηθεὶς ὑπὸ τὸ Ηγλούσιον, ἦτοι τρεῖς ἡμέρας πλοὸς μακρὰν τῆς Ἀλε-

ξανδρείας, ἐνῶ ἐπειγόντως ἐζήτει τὴν προστασίαν τοῦ υἱοῦ τοῦ Αὐλήτου.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἤρρευσεν ὁ Βασιλεὺς, ἀφοῦ ἐκλήθη νὰ ἐξέλθῃ ὁ Πομπήϊος ὅπως ὀδηγηθῆ εἰς τὸν Βασιλέα, ἀφοῦ ἡ σύζυγός του Κορνηλία παρετήρει τὸν λαὸν ὅστις συνέρρευσεν εἰς τὴν προκυμαίαν, ἀφοῦ αὕτη ἔφυγεν ἐ-

σπευσμένως· μετά τὸν τραγικὸν τοῦ συζύγου τῆς θάνατον, ὅπως διασωθῆ ἀπὸ τοῦ κινδύνου ὃν διέτρεχεν ἕνεκα τῶν ἐλλημενισμένων πολεμικῶν πλοίων τῆς Αἰγύπτου, πῶς θὰ πιστεύσωμέν ὅτι ταῦτα πάντα συνέβησαν ἐπὶ ἀκτῆς τόσῳ μακρυσμένης ἀπὸ τῆς Βασιλικῆς ἑδρας;

Αἱ σκέψεις αὗται πείθουσιν ἕκαστον φρονοῦμεν ὅτι ὁ Πομπήϊος ἐφθασεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ ὅτι ἐδολοφονήθη ἐν τῇ προκυμαίᾳ αὐτῆς. Ἀφοῦ δὲ πάντες ὁμολογοῦσιν ὅτι ἠγέρθη μνημεῖον εἰς ἀνάμνησιν τοῦ συμβεβηκότος, ἀφοῦ ἡ παράδοσις δὲν διέσωσεν ἡμῖν τὴν πληροφορίαν ὅτι ὑπὸ τὸ Πηλοῦσιον ἠγέρθησαν ἱστορικὰ μνημεῖα, ἀφ' οὗ ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ ὑπάρχει στήλη καλουμένη τοῦ Πομπήϊου, ἀφοῦ τέλος τὴν ὑπαρξίν τῆς στήλης γινώσκουμεν μόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πομπήϊου, διατινὰ μὴ πεισθῶμεν ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ἐγερθεῖσα πρὸς ἀνάμνησιν αὐτοῦ;

Ὁ τῆς Αἰγύπτου λαὸς ἦτο καὶ τότε φιλόξενος ἐκ τε ἔθους καὶ ἐκ θρησκευτικῶν ἀρχῶν. Δὲν ἠδύνατο λοιπὸν νὰ μείνῃ ἀπαθὴς μάρτυς τοῦ ἐγκλήματος, ἐὰν ἰσχυρὰ τις δύναμις δὲν ἐξηνάγκαζεν αὐτόν. Οὐχ ἦττον ὅμως, ἀφοῦ ἀπαξ δὲν ἠδυνήθη νὰ φιλοξενήσῃ αὐτοπροσώπως τὸν Πομπήϊον, ἐφιλοξένησε καὶ τὴν μνήμην του, παραδοῦς αὐτὴν ταῖς μελλούσαις γεννεαῖς διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ μνημείου ἐκείνου. Σημειωτέον δὲ ὅτι τοῦτο ἐνισχύει καὶ αὐτὴ ἡ στήλη, ἥτις δὲν φέρει γλυφὰς ἐπ' αὐτῆς οὐδενὸς εἶδους, (αἱ δ' ἐπ' αὐτῆς ἐπιγραφαὶ οὐδὲν μαρτυροῦσι, καθόσον δὲν εἶναι γεγλυμ-

μένοι) διότι βεβαίως δὲν θὰ ἐπέτρεπεν ὁ δολοφονήσας τὸν Πομπήϊον βασιλεὺς νὰ χαραθῆ ἐπὶ τῆς στήλης τὸ ἐγκλήμα του. Ὁ λαὸς ὅμως προφορικῶς παρέδωκε τοῖς μεταγενεστέροις τὸ ὄνομα, τὸ ἀνήκον τῇ στήλῃ, καὶ σήμερον καλεῖται καὶ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα θὰ καλεῖται αὕτη «στήλη τοῦ Πομπήϊου».

Ἡ στήλη αὕτη, κατὰ τινες, ἠγέρθη εἰς τὸ κέντρον τῆς ἀρχαίας Ἀλεξανδρείας. Κατ' ἄλλους ὑπῆρχεν εἰς τὸ Σεράπειον, καὶ καθ' ἑτέροους, ὧν ἡ γνώμη λογικώτερα, παρὰ τὴν ἀκτὴν. Νῦν εὐρίσκεται ἐκτὸς τῆς νέας Ἀλεξανδρείας. Ἦθελε δὲ καταπέσει εἰς τὴν πρώτην τοῦ ἀνέμου ὄρμην, ἂν ἐκ διαλειμμάτων δὲν ἐπεσκευάζετο ἡ βᾶσις τῆς. Ἄν δέ τις καλῶς παρατηρήσῃ αὐτὴν, θὰ διακρίνῃ ὅτι ἀποκλίνει ὀλίγον.

Ὁ ρυθμὸς τῆς εἶναι Κορινθιακός. Διαιρεῖται δὲ εἰς τρία μέρη. Τὴν βᾶσιν, ὕψους 10 ποδῶν, 6 δακτύλων καὶ 3 γραμμῶν, τὸν κορμὸν, ὕψους 63 ποδῶν, ἑνὸς δακτύλου καὶ 3 γραμμῶν, καὶ τὸ κιονόκρανον, ὕψους 9 ποδῶν, 10 δακτύλων καὶ 6 γραμμῶν. Τὸ ὀλικὸν ὕψος τῆς στήλης εἶναι 88 ποδῶν καὶ 6 δακτύλων. Εἶναι δὲ ἀξιοθαύμαστον μᾶλλον τὸ ὑπερμέγεθος αὐτῆς ἢ ἡ καλλιτεχνικὴ τῆς κομψότης.

Ἐν ἡ θέσει εὐρίσκεται σήμερον ἡ στήλη ὑπῆρχεν ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Ἀμρουγκ, διότι ἐνῶ οὗτος ἐπολιώρκει τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὁ Πατριάρχης Κύρος (πιθανῶς ὁ 35^{ος} πατριάρχης), ἐμφανισθεὶς ἐνώπιόν του, ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν καὶ νὰ ἀπέλθῃ, ἀπειλῶν αὐτὸν διὰ τῆς οὐρανίας μῆνιδος-

Ἄλλ' ὁ Ἀμρουγκ δεικνύων τῷ Πατριάρχῃ τὴν στήλην τοῦ Πομπήϊου, εἶπεν αὐτῷ.

— Ὅταν φάγῃς τὴν στήλην ἐκείνην, τότε μόνον θὰ ἐγκαταλείψω τὴν Αἴγυπτον.

Ο ΧΑΡΤΗΣ

Αἰφυτικαὶ ἴνες προπαρσκευαζόμεναι πρὸς γραφὴν, ἰδοὺ ὁ τῶν ἀρχαιοτάτων χάρτης. Ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων μετεχειρίζοντο αὐτὰς οἱ Αἰγύπτιοι, οὗτινες καὶ μετέδωκαν εἰς τοὺς Ρωμαίους τὰς μεθόδους δι' ὧν αὗται μετεβάλλοντο εἰς λαμπρὰς ἐπιφανείας, λείας, μιλκὰς καὶ δεκτικὰς πολυχροῖου διατηρήσεως.

Ὁ πάπυρος εἶναι φυτὸν φυόμενον ἄλλοτε ἐν πλησμονῇ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἐκ τῆς ὕλης ταύτης οἱ Αἰγύπτιοι κατασκευάζον τὰ πρῶτα φύλλα τὰ κατάλληλα νὰ δεχθῶσιν ἐπ' αὐτῶν χαρακτῆρας. Ἐκάλουν δὲ αὐτὰ παπύρους ἐκ τῆς καταγωγῆς των.

Οἱ κάλλιστοι πάπυροι ἐλέγοντο ἰερατικοί, καθότι μετεχειρίζοντο αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς πρὸς γραφὴν θρησκευτικῆς ὕλης συγγραμμάτων. Ὅπως δὲ μὴ χρησιμεύῃ ὁ πάπυρος οὗτος εἰς γραφὴν κοσμικῆς ὕλης βιβλίων, οἱ νόμοι τῆς Αἰγύπτου ἀπηγόρευον τὴν εἰς τοὺς ξένους πώλησιν αὐτοῦ. Οὕτως ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ὁ πάπυρος ἦτο ἰδιοκτησία ἀποκλειστικὴ τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων.

Ἄλλ' οἱ Ρωμαῖοι, ὅπως ὠφεληθῶσιν ἐκ τοῦ παπύρου τούτου, ἠγόραζον ἐν Αἰγύπτῳ βιβλία θρησκευτικὰ, ἐπλυνον αὐτὰ, καὶ εἶτα ἐπ' αὐτῶν ἔγραφον. Ἐκάλουν δὲ τὸν πάπυρον τοῦτον ἐν Ρώμῃ *σεβαστὸν χάρτην*.

Ὁ ἀληθὴς χάρτης κατασκευάσθη τὸ πρῶτον ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Οἱ εἶναι κατασκευάζον αὐτὸν ἐκ μετᾶξῃ, οἱ Ἰάπωνες ἐκ βάμβακος, καννα-γροῦ, φλοιοῦ συκαμινέας ἢ σχύρου ἀρύζει.

Κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα εἰσῆλθον ἡ χρῆσις τοῦ χάρτου ἐν Εὐρώπῃ. Πρῶτοι οἱ ἄραβες ἐσύστησαν ἐν Ἰσπανίᾳ ἐργαστήσια βαμβακίνου χάρτου. Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἡ χρῆσις τοῦ χάρτου ἐγενικεύθη καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην.

Κατεσκευάζετο δὲ ὑπὸ τῶν ἀράβων αὐτῶν ὁ χάρτης ἐξ ἀκατεργάστου βάμβακος, ἐπειδὴ δὲ οἱ ὑδρόμυλοι ἦσαν ἐτι ἀγνωστοί, ὡς ἀγνωστοὶ ἦσαν αἱ ἄλλαι μέθοδοι τῆς τοῦ χάρτου κατασκευῆς, οὗτοι ἦν λίαν ἀτελεῖς, λεπτοὶ καὶ σχιζόμενοι εἰς τὸ ἐλαφρότερον τριβήγμα.

Περὶ τὸ 1300 κατασκευάσθη χάρτης ἐκ λίνου. Ἐπιστολὴ ἀπευθυνθεῖσα τῷ 1315 ὑπὸ τοῦ ἱστορικοῦ Γιοσνὸν πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Λουδοβίκον Γ' τὸν ἐπικαλούμενον Οὐτῶνον, εἶναι γεγραμμένη ἐπὶ τοιοῦτου χάρτου.

Εἰ τὰ ἐργαστήσια τῆς Εὐρώπης εἰσῆλθον ἀκολούθως τὰ ράκη, ἅπερ κατακερματισμένα, βεδρεγμένα καὶ διατετηρημένα εἰς εἶδος ζυμώσεως, ἐγένοντο χυλὸς κατάλληλος ἕνα μεταβληθῆ εἰς χάρτην. Τὰ βαμβακερὰ ράκη εἰσῆλθον ἐν Εὐρώπῃ ἅμα ὡς ἰδρύθησαν καὶ τῶν βαμβακερῶν ὑρασμάτων τὰ ἐργαστήσια.

Ἡ ἐφεύρεσις τῶν χειρομύλων καὶ μετέπειτα τῶν σφυροφόρων νερομύλων, οὓς μετεχειρίσθησαν ἐν Ἰταλίᾳ τὸ πρῶτον διὰ τὸν βαμβακερὸν χάρτην ἐχρησίμευσαν ἀκολούθως πρὸς τελειοποίησιν καὶ καλλιέργειαν τοῦ ἐκ ρακῶν χάρτου.

Ὁ πρῶτος ἐν Εὐρώπῃ κατασκευασθεὶς χάρτης ἦτο πεπασμένος. Μόλις τὸν ΙΒ' αἰῶνα κατασκευάσθη χάρτης μὴ τοιοῦτος καὶ ἔκτοτε ἠτιμῆ του ἠλαττώθη κατὰ τὸ ἤμισυ.

Κατὰ τὸν ΙΖ' καὶ ΙΗ' αἰῶνα ἡ τοῦ χάρτου κατασκευὴ ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν ἐν τῇ Γαλλίᾳ καὶ τῇ Γερμανίᾳ.

Ἡ δὲ κατασκευὴ τῶν στερεῶν καὶ μετρίως τιμῆς χαρτίων δι' ὧν ἀτρώνομεν τοὺς τοίχους τῶν δωματίων, ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκ Σινικῆς καὶ Ἰαπωνίας. Περὶ τὸ 1555 οἱ Ὀλλανδοὶ καὶ οἱ Ἰσπανοὶ εἰσῆγαγον τὴν χρῆσιν αὐτοῦ ἐν

Ευρώπη. Τῷ δὲ 1760 εὗρεθῆ καὶ τὸ μίσον τοῦ ἐφαρμοζομένου ἐπὶ τῶν πρὸς στρώσιν τοίχου χαρτίων χρώμα φέρον βερνίκιον καὶ ἐμποδίζον τὴν κόπιν νὰ κἀλλάται ἐπ' αὐτοῦ.

Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ὁ χάρτης κατασκευάζεται διὰ τῶν χειρῶν, ἀπαιτεῖτο μέγας ἀριθμὸς ἐργατῶν πρὸς κατασκευὴν αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ Γάλλος Λουδοβίκος Ροβέρτος κατὰ τὸ 1799 ἀνεκάλυψε μηχανὰς πρὸς εὐκολωτέραν κατασκευὴν αὐτοῦ. Ἔλαβε δ' ἀμοιβὴν παρὰ τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως 8,000 φράγκων. Εἶχεν ὁμοίως τὸ σύστημα τοῦ Ροβέρτου ἀνάγκην τελειοποιήσεως, ἧτις ἐπετεύχθη τῷ 1803 ἐν Ἀγγλίᾳ. Ὁ Διδότος Σαιν-Λέγερ ἠγόρασε παρὰ τοῦ Ροβέρτου τὸ δίπλωμα τῆς ἐφευρέσεως καὶ μὴ εὐρῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐμφύχων καὶ βοήθειαν πρὸς τελειοποίησιν τῆς ἀνακαλύψεως, μετέβη εἰς Ἀγγλίαν, ἔνθα ἔτυχεν ὡς προερίθη τοῦ ποθομένου. Τῷ δὲ 1814 συνέστησεν ἐν Γαλλίᾳ μηχανὴν τελείαν πρὸς κατασκευὴν τοῦ κοινῶ χάρτου.

Κατὰ τὸ 1827 ὑπῆρχον ἤδη ἐν Γαλλίᾳ 4 χαρτοποιεῖα, ἐν αἷς ἐργάζοντο διὰ μηχανῶν. Τῷ 1834 ὑπῆρχον 12 καὶ σήμερον ἀριθμοῦνται ὑπὲρ τὰ 300.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ χάρτου. Περὶ δὲ τῆς κατασκευῆς οὗτοῦ ἔχομεν νὰ εἰπωμεν τὰ ἑξῆς.

Δύο τρόποι ὡς προερίκην κατασκευῆς ὑπάρχουσιν. Ὁ διὰ τῆς χειρὸς καὶ ὁ διὰ τῶν μηχανῶν. Καὶ ὁ μὲν διὰ τῆς χειρὸς ἔχει ὡς ἑξῆς:

Τὰ μεταφερθέντα ἐν τῷ ἐργαστασίῳ ῥάκη διακρίνονται εἰς μικρὰ τεμάχια, βοέγονται δ' ὕδατος, καὶ σαρύνονται εἰς μίρον καλούμενον σπητήριον.

Ἡ ὀργανικὴ αὕτη μάζα ἀρισμένη εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ὕδατος, ἀρχεται μετ' ὀλίγον παρουσιάζοντα τὸ φαινόμενον τῆς ζυμώσεως. Αἱ ξέναι οὐσίαι τῆς ὕλης τῆς καλουμένης ξυλώδους καὶ συνιστώσας τὴν καλο-

ρὰν οὐσίαν τοῦ χάρτου, ὑφίστανται ἀποσύνθεσιν τινα, μεταβολὴν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πλήρη, ἐν ᾗ ἡ ξυλώδης, ἥττον μεταβλητὴ, ἀνθίσταται εἰς τὴν σῆψιν. Ἡ σῆψις λοιπὸν τῶν ρακῶν ἔχει σκοπὸν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ξυλώδους οὐσίας, τῆς μελλούσης νὰ σχηματισθῆ τὸν χάρτην, ἀπὸ πατρῶν τῶ ξένων οὐσιῶν τῶν συνυπαρχουσῶν μετ' αὐτῆς εἰς τὰ ρυπαρὰ ῥάκη.

Ἐντὸς 10—20 ἡμερῶν, ἀναλόγως τῆς θερμοκρασίας τοῦ τόπου, ἡ ζύμωσις εἶναι πλήρης. Διὰ τὴν ἐξαράνισιν δὲ τῶν ξένων οὐσιῶν ἡ μάζα αὕτη μετασχηματίζεται εἰς χυλὸν δυσώδη καὶ εἶτα εἰς ζύμην. Ἡ δὲ ταῦτο μεταφίρεται εἰς δεξαμενὰς πλήρεις ὕδατος κλυομένης *lydia* (*Pile*) *σφυρωτά* (*à maillets*). Τὰ ἑγδία ταῦτα ἔχουσιν ἕκαστον 3—5 κοπίνας ἢ σιδεράς σφύρας κειμένας κατὰ μέτωπον ἀλλήλων καὶ κινουμένας δι' ὀριζοντίου ἀξῶνος. Ἡ διαδοχικὴ τῶν σφυρῶν κίνησις ἐκτοπίζει τὴν ὕλην καὶ τὴν ὠθεῖ πάλιν πρὸς τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν. Ὄταν κριθῆ εὐλογον, παύεται ἡ κίνησις τῶν σφυρῶν καὶ ἡ ζύμη μεταφέρεται εἰς εἰδικὴν σκάφην, ἐν ᾗ πίσχει τὴν τελευταίαν συντριβὴν, ἢ, ὡς κοινῶς λέγεται, *λεπιύρεται*.

Μεταφέρεται εἶτα ἐντὸς λεκάνης καὶ τῆ δίδεται, κατὰ τὰς προστιθεμένας τοῦ ὕδατος ποσότητας, βαθμὸς ὑγρότητος προσδιορίζων τὸ πάχος τοῦ χάρτου. Ἐργίτης καλούμενος κλειδοῦχος, κρατᾷ εἰς χεῖρας τοῦ πίνακα μὲ ξύλινον πλαίσιον, κεκαλυμμένον μὲ χάλκινα σφύρατα, ἐφ' οὗ τίθεται ὁ *λευκωτήρ*, ἥτοι ἕτερος κινητὸς πίναξ. Ὁ κλειδοῦχος βυθίζει τὸν πίνακα ἐφ' οὗ ὁ λευκωτῆρ ἐν τῇ ζύμῃ, κρατᾷ αὐτὸν ὀριζοταίως, εἶτα τὸν ἀποσύρει. Τινάσσει ἀκολουθῶς καὶ ἀπολυμνίζει αὐτὸν ἵνα συνδεθῶσιν αἱ ἴνες τῆς ζύμης καὶ διανεμηθῇ αὐτὴ ἐξ ἴσου. Εἰς ἐργάτης δύναται νὰ προσοιμῶσῃ οὕτω 4,800 φύλλα καθ' ἑκάστην. Ὁ κλειδοῦχος ὠθεῖ ἔπειτα τὸν πίνακα ἐπὶ κα-

κλιμμένον ἐπιπέδον καὶ ἀποσύρει τὸν λευκωτῆρα. Ἄλλος ἐργίτης λαμβάνει τὸν πίνακα, ἀποσταζει αὐτὸν καὶ ἔπειτα τὸν ἀνατρέπει ἐπὶ τμήματος ἐρείας. Τὸ φύλλον τοῦ χάρτου ἀπορπᾶται ἐκ τοῦ πίνακος καὶ κλιπτεται ὑπὸ δευτέρου τμήματος ἐρείας, ὅπερ μέλλει νὰ δεχθῆ ἀμέσως νέον φύλλον. Διὰ τῆς ἀλλαγῆς ταύτης μεταξὺ τῶν δύο ἐργατῶν ἐνός πίνακος πλήρους καὶ ἐνός κενοῦ, τὰ φύλλα σαρύνονται ἐπὶ τῶν τεμαχίων τῆς ἐρείας. Ὄταν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν αὐξήσῃ, φέρεται τὸ ὅλον ὑπὸ πιστήριον πρὸς ἐκθλίψιν τοῦ ὕδατος. Χωρίζονται εἶτα τὰ φύλλα, ξηραίνονται, σιλιπιοῦνται, ἐὰν ὁ χάρτης εἶναι πρὸς γραφὴν, ἐντὸς διαλύματος πικτικῆς ἐκ δέρματος χειροκτίων, ἀναπιέζονται, ὅπως ἡ κόλλα εἰσδύσῃ πανταχοῦ, ξηραίνονται ἐκ νέου, καὶ τέλος σχηματίζονται εἰς δεσμίδας.

Ἡ δὲ διὰ μηχανῆς κατασκευὴ τοῦ χάρτου εἶναι ἡ αὐτὴ, μὲ τὴν διαφορὰν μόνον ὅτι πίσσει τὰς ἐργασίας ἐκτελοῦσιν οὐχὶ χεῖρες ἀλλὰ ἐργαλεῖα καὶ μηχαναί, ὧν ἡ περιγραφή καὶ μακρὰ καὶ δύσληπτος εἶναι κατὰ τι, διόπερ παραλείπομεν αὐτήν.

Τελευταῖοντες σημειούμεν ὅτι τὸ χονδρόχαρτον (*cartone*) σχηματίζεται ἐκ χαρτίων παλαιῶν, ἅπερ διὰ τῆς σήψεως γίνονται καὶ αὐτὰ ζύμη. Τριβεται ἡ ζύμη αὕτη διὰ μυλολίθων καὶ γίνεται ἀκολουθῶς διὰ τῶν πινάκων καὶ τοῦ λευκωτῆρος χονδρόχαρτον.

Ἡ ΤΗΣ ΕΚΔΙΚΗΣΕΩΣ ΑΓΑΛΛΙΑΣΙΣ

ΔΙΉΓΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε προηγ. φυλλ.)

Ὁ γραμματεὺς κατ' ἀρχὰς ἐδίστασεν, ἀλλ' εἶτα ἐσκέφθη ὅτι ὁ Μάξος ἦν ὁ ἰσχυρότερος τοῦ χωρίου καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ τὸν ἐξεδικεῖτο ἀκαθίστατο εἰς τὴν βούλησίν του. Ἐκλίνε λοι-

πὸν τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπε μετὰ δυσπραγίας: — Ἐχει καλῶς. Ἀς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τοῦ ἵπποστασίου.

— Ναί, εἶπεν ὁ Μάξος. Κύριε Γρηγόρη, συνοδεύσατε αὐτούς.

Ὁ τοκογλύφος καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀρχῆς ἐπορεύθησαν εἰς τὸ ἵπποστάσιον.

— Κύριε Προνέτη, εἶπεν ὁ Μάξος, δὲν πηγαίνετε καὶ ὑμεῖς, μήπως κατὰ ὄχθιν ὑμέτερα πράγματα;

— Ὁκὺν ἀπάγω, ἀλλὰ... πεποστότερον μὲ θλίβει ἡ θέσις τῶν ἀτυχῶν τούτων πλατυμάτων.

Ὁ Μάξος παρελθὼν ἐνώπιόν του τῷ εἶπε διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀπειλητικῶς ὕφους.

— Τὴν θέσιν ταύτην κ. Προνέτη δὲν θὰ δύνηθητε νὰ μεταβάλητε... σὰς τὸ λέγω ἐγώ!

Εἶτα κλείσας τὴν πυγμὴν:

— Τὴν τύχην των τὴν ἔχω ἐδῶ οὐδεὶς δύναται νὰ μοὶ τὴν ἀραιρέτῃ!...

— Ἀλλὰ... ἐτονηθούσεν ὁ κ. Προνέτης.

— Δὲν ἀκούω τίποτε!... Ἐπιθυμῶ νὰ μείνω μόνος μετὰ τῶν δύο γυναικῶν... Ἐχῶ νὰ ταῖς ὁμιλήσω.

Ὁ κ. Βερνάρδος ἐξῆλθε.

— Τὴ ἀθλία ψυχὴ! εἶπε καθ' ἑαυτόν. Δὲν δύναμαι πλέον νὰ τὸν ὑπορέσω, καὶ ἀν ἐπρόκειτο νὰ ὑπογράψω σήμερον τὸ συμφωνητικόν...

Ὁ Μάξος εἶπεν ἐν τούτοις τῷ Σεβαστιανῷ, ὅστις ἴστατο ὀπισθεν αὐτοῦ,

— Πήγαίνε ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἐξῶ, ἀλλὰ μὴ ἀπομακρυνθῆς πολὺ, ὅπως ἀκούσῃς τὴν φωνὴν μου ἂν σὲ καλέσω... Ἐνθυμοῦ τί σοι εἶπον ἐὰν ὁ Φραγκίτικος μοὶ ἐπιτεθῆ, θὰ μὲ ὑπερασπίσῃς καὶ θὰ σοὶ κάμω δῶρον γενναῖον ἔπειτα.

Καὶ ὁ Σεβαστιανὸς ἐφάνη δισταζῶν. Ἐῶλεπε συγκεκλινημένος καὶ αὐτὸς τὰς δύο γυναῖκας καὶ ἠτοιμάζετο νὰ εἶπῃ τι, ὅτε ὁ Μάξος,

— Πήγαίνε! τῷ εἶπεν ἐπιτακτικῶς.

Ὁ Μάξος ἔμεινε μόνος μετὰ τῶν δύο γυναικῶν.

Ἡ Μαγδαληνὴ μὲ φωνὴν τρέμουσαν καὶ μὲ τὰ χεῖρας σπασμωδικῶς κινουμένης τὸν ἐπλησίασε.

— Σεῖς λοιπὸν, Μάρζε, σεῖς, ὅστις...

Ἄλλὰ δὲν ἀφῆκεν αὐτὴν νὰ προσθέσῃ πλείονα.

— Ναι, ἐγὼ εἶμαι, εἶπε μὲ φωνὴν θηριώδη, ἐν βῆμα ποιῶν πρὸς τὴν Μαρίαν, ἥτις ἔμενε πάντοτε ἀκίνητος· νοί, ἐγὼ, ὁ περιφρονηθεὶς Μάρζος.

Ἡ Μαγδαληνὴ ἤθλησε νὰ διακόψῃ αὐτόν.

— Ἄφεςτέ με νὰ ὁμιλήσω, ἐρώνησε μὲ ἀπειλητικὴν ὑπεροχὴν. Πρὸ πάντε ἐγὼ σιγῶ καὶ ὑποφέρω. Ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ ὁμιλήσω τέλος. Ἦλθεν ἡ στιγμή, ἣν ἀπὸ πάντε ὄλων ἐτῶν περιμένω ἀνευδῶτως ἐργαζόμενος πρὸς ἐπιτάχυσίν της. Τὸ ἐνθυμεῖσθε, Μαρία· ἐνθυμεῖσθε τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐπανῆλθον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἡρώδην πλήρως ἀγαλλιάσεως, μὲ καρδίαν πάλλουσαν καὶ συγκεικηνμένον· εἶχον τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ εὑρισκόν ἐδῶ τὴν εὐδαιμονίαν. Εἰργάσθην καὶ ὑπέφερα ὡς κτήνος, ὅπως καταστῶ ἄξιος αὐτῆς. Ἦν τῇ ἰδέᾳ τῆς μετὰ σοῦ ἐνώσεώς μου περιέκλειον πᾶσιν μου τὴν ὑπεροψίαν, σύμπαν τὸ μέλλον μου, σύμπασαν τὴν ὑπαρξίν μου. Καὶ ἔλωσ κατὰ τὴν στιγμήν της ἐπανόδου μου τί μ' ἐπερίμενον ἐδῶ: Ἡ μεγίστη τῶν λυπῶν, ἣν θνητὸς δύναται νὰ δοκιμάσῃ. Σὺ, Μαρία, μ' ἐχλεύαζες δεινῶς· τὴν καρδίαν σου προσήνεγκες ἄλλω, ἰετόξευες κατ' ἐμοῦ λόγους περιφρονητικούς. Καὶ ἐγὼ... ἐγὼ ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν σου ἐδάρην, ἐταπεινώθην ὑπὸ τοῦ συζύγου σου... Καὶ σεῖς ἐπιστεύσατε ὅτι θὰ σεῖς ἐσυγχώρουν, ὅτι θὰ ἐλυσθόνουν ποτὲ τὸ τοιοῦτον; Ἀνητοί!... Ἐτέκταινον τὴν ἐκδίκησίν μου. Δὲν ἐζῆσα παρὰ δι' αὐτὴν, καὶ εὐρίσκομαι ἐδῶ, ὅπως τὴν συμπληρώσω... Σεῖς τὸ εἶχον εἰπεῖ τότε, ὅτι ἐλεύσεται ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ σὲ ἴδω ἐνώπιόν μου, Μαρία, κλαίουσας καὶ παρακαλοῦσας, καὶ θὰ μείνω ἄκαμπτος, ὡς ἄκαμπτος ἐφάνη; τότε συ.

— Ἄ! Μάρζε, τί λέγατε; εἶπεν ἡ Μαγδα-

ληνὴ, ἂν ἐγνωρίζετε...

Ἄλλ' ἡ Μαρία διὰ τόνου ὀξιοπρεποῦς διέκοψεν αὐτὴν.

— Σωπήσατε! μητέρα... Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ προσθέσητε οὐδὲ λέξιν.

Ἔψαξα δὲ περιφρονητικὸν βλέμμα ἐπὶ τοῦ Μάρζου, προσέθηκεν.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἄς κάμῃ ὅ, τι θέλῃ.

Ὁ Μάρζος ἐφρόαξεν ὑπὸ ἀγανακτήσεως.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, ἐξηκολούθησεν ὁ ξενοδόχος, θέλει ταπεινώσει τὴν ὑπεροψίαν σας ρίπτων ὑμᾶς ἐπὶ ἀχρόν, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς κρτεῖ τὴν τύχην σας ἐν χερσίν... Ἄ! προετίμησας τὸν Φραγκίτικον!... Ἰδὲ πῶς τὸν κατήντησα τὸν προσφιλεῖ σύζυγόν σου... Γινώσκεις ὅτι ἐγὼ ἐπανήγαγον αὐτόν εἰς τὸ ἐλάττωμα τῆς μέθης καὶ τοῦ χροτοπαιγνίου;... ἐγὼ... ναι!... Γινώσκεις τίς κατώρρωσεν ὅπως ὁ Γρήνδας ροφήσῃ τὴν περιουσίαν του διὰ τῶν τόκων;... Ἐγὼ... Γινώσκεις τίς σεῖς ρίπτει εἰς τὰς ὁδοὺς, ἄνευ λεπτοῦ, ἄνευ οἰκίας, ἄνευ ἐργασίας;... Ἐγὼ... Κατεστράφη ἐξ ὀλοκλήρου, Μαρία. Ἐχρῆς, σύζυγον, ὅστις ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐργασθῇ. Τὰ τέκνα σου θὰ τρέφῃ μὲ δάκρυα... Ἰδοὺ τὴν τρόπον ἐκδικούμαι!

Ὁ παροξυσμὸς τῆς ὀργῆς του ἐπαρουσίαζε τὴν ὄψιν του τρομακτικὴν. Ἐβρεμεν ἀπὸ κεφαλῆν μέχρι ποδῶν οἱ ὀρθλαμοὶ του ἐρυθροί, προέδιδον τὴν θερμὴν τοῦ πάθους, ἐν ἣν στιγμήν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἰκανὸς νὰ διαπράξῃ ἐγκλημα.

— Ἰησοῦ μου Χριστέ! ἐκράγασον ἡ Μαγδαληνὴ, καλύπτουσα μὲ τὰς χεῖρας τὸ πρόσωπον.

Ἄλλ' ἡ Μαρία ἔμενον ἀτάραχος· ἐβλαπε διηνεκῶς τὸν ἐχθρόν της διὰ θηριώδους ἐκφράσεως. Ἐφάνετο ὅτι οἱ λόγοι του οὐδεμίαν τῇ ἐνεποιούον αἰσθησίν. Μόνον ἔθλιβε πλείοτερον τὰ τέκνα της. Πόσον ἦτο ὠρῆς τὴν στιγμήν ἐκείνην ἡ θαρραλέα γυνὴ! Ὁρῶ καὶ τὸ βλέμμα σπιθηρόδον ἔχουσα, περιβεβλημένη ἀπο-

φροιστικότητα, θηριώδην, εὐγένειαν, ἢ ἀξιοθαύμαστος. Ἡ καλλονὴ της ἐπηρέασε τὸν Μάρζον καὶ ἐν αὐτῇ τῇ στιγμήν της παραφορᾶς του.

Ἄλλ' αὐτὴ δὲν ἦτο ἡ καλλονὴ της νεάνιδος, ἥτις ἄλλοτε ἐξέκλυσε τὸν ἔρωτά του. Ἦτο καλλονὴ νέα, μεγαλοπρεπεσττέρα, ἀλλ' ἀποτελεσματικωτέρα διὰ τὸ πνεῦμά του.

Ὁ Μάρζος ἐταπεινώσε τὸ βλέμμα πρὸ τοῦ βλέματος της Μαρίας. Τὸν παροξυσμὸν τῆς ὀργῆς διεδέχθη ταράχῃ νέα, ἀνεκφράστου εἶδους καὶ δι' αὐτόν ἐτι. Πικράδοξοι στοχασμοὶ εἰσῆλασαν εἰς τὸν νουν του. Νὰ ριφθῇ ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῆς γυναικὸς ἐκείνης, νὰ ἐναγκαλισθῇ αὐτὴν λυσοδῶς καὶ νὰ ἐπιθέσῃ πύρινον φίλημα ἐπὶ τῶν ἡγανακτητημένων αὐτῆς χειλέων, νὰ δῆξῃ δὲ μετὰ τῆς λύσσης τοῦ πόθου τὴν παρεῖαν της, νὰ ριφθῇ εἰς τοὺς πόδας της καὶ νὰ τῇ αἰσθήσῃ συγγνώμην, νὰ τῇ εἴπῃ εἰς τὸ ὄπιόν, ἔσο ἰδική μου καὶ σώζεσαι... τοιαῦται ἦσαν αἱ πολιτικῶσαι αὐτὸν ἰδέαι.

Ἡ Μαρία ἔτεινε τὸν λικανὸν πρὸς τὸν Μάρζον δι' ὄφρυς πλήρους ἀγανακτήσεως.

— Μοὶ ἀποδεικνύετε πάντοτε ὅτι εἶχα δίκαιον προτιμήσασα τὸν Φραγκίτικον διότι αὐτὸς μ' ὄλας τὰς δυστυχίας καὶ τὰ ἐλαττώματα ἦναι κατὰ πολὺ ἀώτερος σοῦ τοῦ ἀθλίου. Προτιμῶ λοιπὸν τὴν πενίαν μετ' αὐτοῦ, ἢ τὰ πλοῦτη μὲ σέ... Κάμε ὅ, τι θέλεις. Ἦμεῖς θὰ ἐξακολουθήσωμεν ἀγαπώμενοι καὶ ὁ Θεὸς ἔστω ἡμῶν βοηθός... Ἐπίστευσας ὅτι θὰ κλαύσω καὶ θὰ σὲ παρακαλέσω... Ὁχι! εἰ, τοιοῦτον σημεῖον δὲν θὰ ταπεινωθῶ! Ὁ ἐγκαταλείψωμεν τὴν οἰκίαν αὐτὴν, τὸ χωρίον ἀκόμη ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ κλέσῃ, καὶ παρὰ νὰ σοὶ ἀποτεινομεν μίαν καὶ μόνην λέξιν, προτιμῶμεν τὸν ἐξ αἰτίας θάνατον.

— Ἐχρῆς δίκαιον! ἐφώνησεν ἄνθρωπος τις, ὅστις ὀρμητικῶς εἰσῆρχετο τὴν στιγμήν ἐκείνην, μὲ ὄψιν τεταραγμένην, μὲ φλόγα· ὀργῆς ἐν τῷ βλέμματι, μὲ τὴν κόμην ἀτακτὴν... Οὐδὲ λέξιν

παρακλήσεως εἰς τὸν κακοῦργον αὐτόν! Ἄλλ' ὀρκίζομαι ὅτι ὁ ἄθλιος αὐτός θ' ἀποθῆνῃ πρὸ ἡμῶν!

Καὶ ὁ Φραγκίτικος (διότι ἦτον αὐτός) ἐρρίφθη λυσοκλέως κατὰ τοῦ Μάρζου, ὁ αἰ δύο γυναικὲς δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσωσι καίτοι πειραθῆσαι.

Ὁ Μάρζος, ἰδὼν ἐκυτόν οὕτως αἰφνιδίως κινδυνεύοντα, ἔσυρε τὸ πιστόλιον καὶ στηρίζας αὐτὸ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Φραγκίτικου,

— Φύγε, ἢ σὲ φονεύω! ἐφώνησεν.

Ἄλλ' ὁ πρῶν στρατιωτικὸς δὲν ἐπτοήθη· τῷ ἤπικεν ἀτραπηδὸν τὸ πιστόλιον, ἔρριψεν αὐτόν χυμῶν, καὶ ἠτοιμάζετο νὰ στηρίξῃ αὐτὸ εἰς τὸ στόμα του. Ὁ Μάρζος, ἐγένετο κάτωχρος ὡς βλέπων προτεγγίζουσαν τὴν ὑστάτην του ὦραν. Χεῖρας ὅμως ὤθησε τὴν χεῖρα τοῦ Φραγκίτικου, ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμήν οὗτος ἐπυροβόλησε. Ἡ σφύρα ἔπεσε καὶ ἡ βολὴ διέτρησε τὴν στέγην τῆς οἰκίας.

Ἦτον ἡ Μαρία.

— Φραγκίτικε! τῷ εἶπε συγχρόνως, τί κάμνεις; Ἄφες αὐτόν νὰ ζήσῃ ἐν τῇ ἀτιμίᾳ μὲ τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως!

— Ν' ἀφίσω αὐτόν νὰ ζήσῃ; εἶπεν ὁ Φραγκίτικος. Μὲ ἀφῆρσε πλείοτερον ἢ τὴν ζωὴν... Ἠξεδίκηθη αὐτός, πρέπει καὶ ἐγὼ νὰ ἐκδικηθῶ.

Ὁ πυροβολισμὸς, αἱ κραυγαὶ τῶν παιδίων, αἱ φωναὶ τῆς Μαγδαληνῆς, ἔκαμον νὰ σπεύσωσι πάντες οἱ ἐν τῷ ἱπποστασίῳ ἐνεργοῦντες τὴν κατάσχεσιν. Καὶ αὐτός, ὁ Γρήνδας καὶ αὐτὸς ὁ Σιδαστιανός.

Ὁ Μάρζος ἦτο πράσινος τὴν ὄψιν, ἀλλὰ μείδιαμά τι διαφάνετο ὑπὸ τὸν μύστακά του.

— Κύριε γραμματεῦ, εἶπε πρὸς τὸν εἰσερχόμενον ὑπάλληλον, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐπειράθη νὰ μὲ φονεύσῃ... Ἦκούσατε τὸν πυροβολισμὸν, βλέπετε τὸ πιστόλιον, ὅπερ εἰσέτι εἰς χεῖρας κρτεῖ... κάμετε τὸ χρέος σας καὶ διατάξατε τὴν σύλληψιν τοῦ ἐνόχου.

Ὁ γραμματεῦς εἶπε μετὰ τινος ἀποτροπῆς.

— Τί; Μάρζε, τὸ θέλετε λοιπὸν;

— Θέλω νά μοι ἀποδοθῆ δικαιοσύνη. . . Κλητήρ, κράτησον τὸν ἄθρονον αὐτὸν, ὅστις ἐπειρήθη νά μὲ φονεύσῃ.

Ὁ κλητὴρ ἔστρεψεν ἀλλοχού τὸ πρόσωπον.

— Ἐγὼ δὲν εἶμαι χωροφύλαξ!

— Κύριε γραμματεῦ, ἐφώνησεν ὁ Μάζος, ἂν ὁ κακοῦργος δικηγόρος, ἐπιρίπτω ἐφ' ὑμᾶς τὴν εὐθύνην.

— Ἐχει καλῶς, εἶπεν ὁ γραμματεὺς, καὶ ἤρξατο συντάσσων τὴν ἐκθεσιν.

Ὁ γραμματεὺς ὅμως εὗρε τρόπον νά ἐγερθῆ, νά πλησιάσῃ τὸν Φραγκίσκον καὶ νά τῷ εἴπῃ χαμηλοφώνως.

— Φύγετε!

— Ὁ Φραγκίσκος ἐπλητίασε τὸν Μάζο καὶ εἶπεν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον.

— Δεῖλέ!

Ὁ Μάζος ὠπισθοχώρησεν.

— Ἄ! μὴ φοβεῖσαι. οὐδεὶς πλέον ἔχει νά φοβηθῆ παρ' ἐμοῦ. . . Ἄς ἔλθωσι νά μὲ συλλάβωσιν, ἄς μὲ φυλακίσωσιν, ἄς ἀρπάσωσι τὸν πατέρα τῶν τέκνων τούτων, τὸν σύζυγον τῆς γυναικὸς ταύτης. Τὰ ἤξιζα αὐτά. . . Ἄλλ' ὀρκίζομαι ὅτι ἂν συναντηθῶμεν ποτὲ. . . τότε. . .

— Τὸν ἀκούετε; εἶπεν ὁ Μάζος.

— Σιωπῆ, κύριε, εἶπεν ὁ γραμματεὺς.

— Ναί, σιωπῶ. Πᾶσα λέξις εἶναι περιττή. . . Μαρία, Πενθερά, ἀγῶμεν ἐντεῦθεν ἀμέσως. . . Ἄς ἐγκαταλειψώμεν τὰ πάντα καὶ ἄς ἀνοχωρήσωμεν. . . Τὸ ἔδαφος αὐτὸ μοὶ καίει τοὺς πόδας. . . Λάβε τὸ λίκνον τοῦ τέκνου σου, Μαρίτ.

Ἡ Μαρία ἔσπευσε νά λάβῃ τὸ λίκνον.

— Μετ' ὀλίγου τ' ἀτυχή αὐτὰ πλάσματα θὰ μείνωσιν ἄνευ πατρός. . . δὲν πειράζει. Ἡθεῖα πρόνοια εἶναι μεγάλη. Ἄλλως τε καὶ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ θὰ τιμωρῆ αὐτῇ. . .

Ἐλαβεν ἀπὸ τῆς χειρὸς ἐν τῶν τέκνων του, τὸ μεγαλύτερον, ἕτερον δὲ εἰς τὰς ἀγκάλας του ἢ Μαχθαληνὴ ἔλαβε τὸ τρίτον καὶ ἐκίνησαν ἄνω; ἐξέλωσι.

— Δὲν θὰ ἐπανεέλθωμεν βεβίως εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην, εἶπεν ὁ Φραγκίσκος ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν οὐδὸν τῆς αὐλαίας θύρας· ἐξερχόμενος δὲ, κατηρώμει τὸν διώκοντα ἡμᾶς. Ὁ Θεὸς; νά τῷ ἀνταποδώσῃ τὰ κακά, ἄπερ μᾶς προῦέντησε.

Καὶ ἐξῆλθον. Ὁ Σεβαστιανὸς καὶ ὁ κ. Βερνάρδος ἔελαιον. Ὁ γραμματεὺς ἦν συγκινημένος, ἀλλ' ἔκρυπτε τὴν συγκίνησίν του, διότι ἔκυπτε τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς τραπέζης ἐφ' ἧς ἔγραφε.

— Μάζε, εἶπεν ὁ γραμματεὺς, ὅτε ἡ οἰκογένεια ἀπῆλθε, θέλεις νά καταδιώξῃς ἐτι τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους; Ἄφες αὐτοὺς ἡσυχούς καὶ μὴ καταγγεῖλεις τὴν παράφρονα πράξιν τοῦ Φραγκίσκου.

— Ἔμει; κάμετε τὸ ἔργον σας, εἶπεν ὁ Μάζος. Δὲν ἔχω ἀνάγκην συμβουλῶν.

Ὁ γραμματεὺς ἔκυψε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐξηκολούθησε γράφων.

Ὁ Προνέτης, ὅστις ἔμενον ἐκεῖ σχεδὸν ἄπνους, ἠγέρθη καὶ ἀποραστικῶς εἶπε τῷ Μάζῳ:

— Καὶ τίς δύνασαι λοιπὸν ν' ἀντέχῃς εἰσέτι; Ἀλλὰ τί λοιπὸν ἔχεις ἐν τῷ στήθει εἰς τὴν θέσιν τῆς καρδίας;

Καὶ ὁ Μάζος πλειότερον ὀργισθεὶς:

— Ἄφετέ με ἡσυχον καὶ σείς. . .

Ὁ καλὸς Βερνάρδος θυμωθεὶς, καὶ τοι ἡ ὀργὴ ἦν ζένη τοῦ χαρακτῆρος του, καὶ ἐρυθρὸς καταστάς,

— Ναί, πᾶς ἀφίνω ἡσυχον. . . καὶ ἐπόθωμ νά μὴ εἶχον μετ' ὑμῶν καρμῶν δοσοληψίαν. . . Πάντοτε τὸ ἔλεγον ὅτι εἰσθε κακὸς ἄνθρωπος καὶ ψυχῆς μοχθηροτάτης.

— Κύριε! . . .

— Ναί, τὸ ἔλεγον πάντοτε. . . Τὸ προέβλεπον. . . Καὶ λοιπὸν ἀφοῦ πλέον συνῆψα τὸ συμβόλαιον ἐκεῖνο, ἐπεθύμουν νά ἐπερνεῖν ὁ διάβολος αὐτὸ καὶ σᾶς καὶ ἐμὲ ἀκόμη! . . .

Καὶ στρέψας τὰ νῶτα περιφρονητικῶς τῷ Μάζῳ, ἐξῆλθε κτυπῶν τὴν βυκτηρίαν του μετ' ὀργῆς ἐπὶ τοῦ θαπέδου. (ἀκολουθεῖ).

ΤΑ ΦΑΣΜΑΤΑ.

Φάσματα, ἢ κρινῶς φαντάσματα, καλοῦνται πλάναι τινες τῆς ὁρασεως, διότι αὐτὴ πιστεύει ὅτι βλέπει πραγματικόν τι ὃν ἐνθα δὲν ὑπάρχει ἢ εἰκὼν μόνον, σκιὰ, ἢ ἀντανάκλασις. Ἡ εἰκὼν δ' ἧτις ἀποτελεῖ αὐτὸ τοῦ φαντάσματος τὸ ὑποκειμενον, ἐνίοτε δὲν ὑπάρχει ποσῶ; εἰς τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον, ἀλλὰ γεννᾶται ἐξ ἀπάτης τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἢ τοῦ δικτυοειδοῦς χιτῶνος, ἢ τοῦ ὀπτικοῦ νεύρου, ἢ ἀπλῶς τῆς φαντασίας. εἶναι τοσαύτη ἢ μεταξὺ τῶν αἰσθητέων καὶ τοῦ πνεύματος συνῆφεια, ὥστε συμβαίνει νά μεταφίρῃ τοῦτο εἰς τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον, ὅτι ἀνάγκη ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν κύκλον τῶν σκέψεων του. Εἰκονογάργμαξ τι, ὅπερ ἐνεποίησεν εἰς τινα τὴν ἡμέραν ζωῆς ἐντύπωσιν, εἴμπορεῖ ν' ἀναφανθῆ ἐνάπιόν του κατ' ὅσον εἴτε ὑπὸ τὸ αὐτὸ σχῆμα, εἴτε ὑπ' ἄλλο μεταπεποιημένον, ἀναλόγως τῆς ἰδιορρυθμίας τῶν ἐσωτερικῶν κινήσεων τῶν σκέψεων αὐτοῦ. Αἰρνήδιός τις τρόμος ἐνδέχεται νά διεγερῇ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἀνθρώπου ὀπτικὰ; ἀπάτας, αἱ ὅποια νά καταδιώκωσιν αὐτὸν ἀδιακόπως. Ὁ φόβος, ἢ ἀπελπισία, τὸ πῆθος, ἢ φιλοδοξία, ἰσχυραὶ ἐντάσει; τοῦ πνεύματος, δυνατὸν νά παραγάγωσιν εἰκόνας σχετικὰς πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ ἐγκεφάλου, ταῦτα; δ' ὡς ἀληθείας ὑπολημβάνομεν ἂν δὲ μὴ τελείως ἀπατηθῶμεν, δρεῖλομεν ν' ἀποδώσωμεν τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς πλάνης, εἰς τὴν δύναμιν τοῦ συλλογίζεσθαι. αὐθρίσκομεν, λέγει ὁ σὺρ Δαυὶδ Βρέβστερ, ὅτι εἰς τὰ ἐλάχιστα φαινόμενα, ὁ δικτυοειδῆ; χιτῶν ἐπηρεάζεται ἰσχυρῶς ὑπὸ τῶν ἐξωτερικῶν ἐντυπώσεων, καὶ τοσοῦτον, ὥστε νά διατηρῆ τὰς εἰκόνας τῶν ὄρατῶν ἀντικειμένων πολὺ μετὰ τὴν ἀπαίρεσίν των ἐκ τῆς θέας ὑμῶν· ἐξ ἄλλου οὗτος τοσοῦτον ἐρεθίζεται ἐνίοτε ἐξ ἐπιτοπίων πύ-

σεων, ὧν ἀγνοοῦμεν τὴν τε φύσιν καὶ τὴν καταγωγὴν, ὥστε ὅρα; τις ἐν τῷ σκότει; κινουμένης ἀμόρφους εἰκόνας πολύχρου φωτός; τέλος; ὅς ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Νεύτωνος καὶ ἐτέρων, ἡ φαντασία κέκτεται τὴν δύναμιν τοῦ ἀναγεννᾶν τὰς ἐντυπώσεις τῶν καθαρῶς φωτεινῶν ἀντικειμένων ἐπὶ μῆνας καὶ ἐνίοτε ἐπὶ ἔτη πολλὰ ἀφ' ἧς αἱ ἐντυπώσεις αὐταὶ παρήχθησαν. Μετὰ τοιαῦτα φαινόμενα, εὐκόλως ἐννοεῖ πᾶς τις, ὅτι δὲν εἶναι παράδοξος ἢ μετὰπτωσις εἰς τὰς ἀπάτας τῶν φαντασμάτων, τὰ ὅποια προσέβαλον οὐ μόνον τὴν διάνοιαν τῶν ἀπλουστέρων, ἀλλὰ καὶ τῶν σοφῶν ἔτι.»

Τὰ φαντάσματα λοιπὸν, δύνανται νά διακριθῶσιν εἰς δύο κατηγορίας, τὴν τῶν λεγομένων ὑποκειμενικῶν, τὰ ὅποια γεννᾶ ὁ ὄργανικός; ἢ ὁ διανοητικός; τοῦ ἀνθρώπου σχηματισμός; καὶ τὰ ὅποια ἀνήκουσιν εἰς τὴν φυσιολογίαν, καὶ τὴν τῶν ἀντικειμενικῶν, τὰ ὅποια ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κόσμῳ καὶ ἀνάγονται εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς ὀπτικῆς. Ἡδὴ θέλομεν ἐν παρόδῳ ἐξετάσει; τὰ τῆς πρώτης κατηγορίας.

Ὁ Οὐκλτηρ Σκότ, ἐν ταῖς περιέργοις περὶ δαιμονολογίας ἐπιστολαῖς αὐτοῦ, ἀναφέρει; ἀξιωματικῶς ἐπιτοπία; τὸ παράδειγμα τῶν φαντασμάτων τοῦ πρώτου εἴδους.

Ἰατρός; τις προσεκλήθη ποτὲ νά θεραπεύσῃ ἄνθρωπον κατέχοντα; ἐξέχουσαν θέσιν ἐν εἰδικῷ κλάδῳ τῆς διαχειρίσεως; τῆς δικαιοσύνης. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος παρέσχεν ὅπου ἂν διωρίσθη δείγματα; ἀσυνήθου φρονήσεως, εὐσταθείας; καὶ ἀκεραιότητος. Ἀλλ' ἀπὸ τιτινος καιροῦ, τὸ ἦθος; του ἐγένετο; σκυθρωπὸν, ἂν καὶ τὸ πνεῦμα; του διετήρει; πᾶσιν αὐτοῦ τὴν ἡρεμίαν; καὶ τὴν δύναμιν. Τουτοχρόνως; ὁ ἰατρός; παρετήρησεν ὅτι ἡ βραδυτικῶν σφυγμῶν του, ἢ ἀνοξεξία, ἢ δυσπεψία, ὑπεδείκνυον; σπουδαίαν; τινὰ; πηγὴν; ἀνε-

συχίας ἐν τῷ ἀσθενεῖ. Καὶ κατὰ πρῶτον οὗτος ἐφάνητο διαθέσιν ἔχων νὰ κρατήσῃ μυστικὴν τὴν αἰτίαν τῆς μεταβολῆς τῆς υγείας του. Τὸ μελαγχολικὸν τοῦ ἤθους, ἢ περὶ τὰς ἀποκρίσεις ἀπορία, ἢ δυσκολία μεθ' ἧς ἀπεκρίνετο εἰς τὰς ἐρωτήσεις, τῆς ἐπιστήμης, παρώρμησαν τὸν σοφὸν Ἴατρὸν νὰ ζητήσῃ καὶ ἄλλας πληροφορίας. Ἐξήτασεν ἐπιμελῶς πάντα τὰ μέλη αὐτοῦ ἀτυχοῦς οἰκογενείας, ἀλλ' οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ μάθῃ περ' αὐτῶν. Πάντες ἐπλανῶντο εἰς εἰκασίας περὶ τοιαύτης φοβερᾶς καταστάσεως, ἧτις καθίστατο ἀνεξήγητος ὡς μὴ προκληθεῖσα ὑπὸ μεγάλου τινος δυστυχήματος. Ὅθεν δὲ τῆς ηλικίας, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τῷ ἀποδώσῃ αἴσθημα ἄλλο, ὃ δὲ χαρακτήρ του οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐπέτρεπε τι νὰ υποθῇ ὅτι κατεῖχετο ὑπὸ τύψεων. Ὁ Ἴατρὸς ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ καὶ αὐθις εἰς πλάγια μέσα ὅπως δὲ κατακινήσῃ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ ἀσθενοῦς, ἐποιήσατο χρῆσιν τῶν σπουδαιότερων ἐπιχειρημάτων. Ἐπὶ τέλους ὁ ἀσθενὴς ἐπέσθη, καὶ ἡμέραν τινα ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐξηγηθῇ μετὰ παραρησίας εἰς τὸν Ἴατρὸν, ᾧ ἐποιήσατο τὴν ἐξῆς παρὰδοχὸν ὁμολογίαν.

— Δὲν δύνασθε, ἀγαπητὲ φίλε, νὰ ἦσθε μᾶλλον ἐμοῦ πεπεισμένος, περὶ τοῦ ὅτι εὐρίσκομαι εἰς τὰς παραμονὰς τοῦ θανάτου μου, ὡν καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς ἀπαισίας νόσου ἧτις ἀποξηραίνει τῆς ζωῆς μου τὰ νάματα. Ἐνθυμείσθε βεβαίως τί νόσημα ἐπήνεγκε τὸν θάνατον τοῦ δουκὸς τοῦ Ὀλιβαρῆζ ἐν Ἰσπανίᾳ.

— Ἡ ἰδέα, εἶπεν ὁ Ἴατρὸς, ὅτι καταδίωκεν αὐτὸν εἰς φάντασμα, τὸ ὁποῖον ἐπίστευεν ὅτι δὲν ὑπάρχει. Ἀπέθανε δὲ, διότι ἡ παρουσία τῆς φανταστικῆς ἐκείνης εἰκόνος κατέβαλε τὰς δυνάμεις του καὶ ἐσύντριψε τὴν καρδίαν του.

— Καὶ λοιπὸν, φίλε Ἴατρε, ἐπανελάθει ὁ ἀσθενὴς, εὐρίσκομαι εἰς τὴν αὐτὴν περιστα-

σιν. Ἡ παρουσία τῆς ὀπτασίας, ἧτις με καταδίωκει, μοὶ εἶναι τοσοῦτον ὀδυνηρὰ καὶ ἀποτρόπαιος, ὥστε τὸ λογικὸν μου κατήντησεν ἀνίκανον νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς παραφερομένης φαντασίας μου· αἰσθάνομαι δ' ὅτι ἀποθηνήσκω θύμα ἰδανικῆς νόσου. Αἱ ὀπτασίαι μου ἤρξαντο πρὸ 2—3 ἐτῶν. Με παρηνόηλει τότε κατὰ καιροῦς ἡ παρουσία παχίας γαλῆς, ἧτις ἐνεφανίζετο καὶ ἐξηφανίζετο χωρὶς νὰ ἐννοῶ πῶς, ἀλλὰ τέλος ἡ ἀλήθεια ἐγένετο αἰσθητὴ εἰς τὸ πνευμά μου, καὶ ἐδέησε νὰ θεωρῶ αὐτὴν, οὐχὶ πλέον ὡς τι κατοικίδιον ζῶον, ἀλλ' ὡς ὀπτασίαν λαβοῦσαν ὑπαρξιν ἐκ τινος ἀταξίας τῶν ὀπτικῶν μου ὀργάνων ἢ τῆς φαντασίας μου. Δὲν ἀντιπαθῶ εἰς τὸ ζῶον τοῦτο, ἀπειναντίας ἀγαπῶ τὰς γαλάς, ἐπομένως ἀνειχόμεν μετὰ πολλῆς τῆς ὑπομονῆς τὴν παρουσίαν τοῦ φανταστικοῦ μου συντρόφου καὶ τοσοῦτον, ὥστε ἐπὶ τέλους ἐφάνητό μοι ἀδικηφόρος. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγους μῆνας, ἡ γαλῆ ἐγένετο ἄφαντος, ταύτην δὲ διεδέχθη φάντασμα φύσει ὑψηλοτέρας, ἢ τουλάχιστον ἐπιβλητικωτέρας παραστάσεως, ἧτοι κλητῆρ τῆς βουλῆς τῶν ὁμοτίμων τῆς Ἀγγλίας, περιβεβλημένος ἄλην τὴν στολὴν τοῦ ἀξιωματοῦς του.

Ὁ κύριος, φέρων τὸ αὐλικὸν ἔνδυμα, ξίφος εἰς τὸ πλευρὸν, φόρεμα κεντητὸν καὶ τὸν πῖλον ὑπὸ μάλιν, με παρηκολούθει πανταχοῦ ὡς σκιά καὶ, ἢ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου ἢ ἐν ἄλλῃ, ἀνέβαινε τὰς κλίμακας πρῶτος ἐὰν ἐμελλε νὰ ἀναγγεῖλῃ τὴν ἀφίξίν μου. Ἐνίσθητο ἐφάνητο λαμβάνων μέρος εἰς τὴν συνεναεστροφὴν, μολονότι ἦτο καταφανὲς, ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ἐξέλεπεν αὐτὸν παρόντα, μόνος δ' ἐγὼ διετέλουν μάρτυς τῶν χιμαρικῶν τιμῶν, ἃς τὸ φανταστικὸν τοῦτο ὄν ἠέσκετο νὰ μοὶ ἀπονέμῃ. Ἡ φαντασία αὕτη τοῦ ἐγκεφάλου μου δὲν μοὶ προὔξενε μεγάλην αἴσθησιν, ἀλλ' ἐγένετο αἰτία

νὰ συλλάβω ὑποψίας τινὰς ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῆς νόσου καὶ φόβους ὡς πρὸς τὴν ἐνδεχομένην ἐπίρραξιν τῆς ἐπὶ τοῦ λογικοῦ μου.

Μετὰ τινὰς μῆνας, τὸ φῶσμα τοῦ κλητῆρος τῶν ὁμοτίμων ἐπυυτε παρουσιάζομενον, ἀντικατέστησε δ' αὐτὸ μοῖρφή φοβερὰ τὴν θέξιν ἦτο αὕτη εἰς σκελετός. Μόνον ἢ μετ' ἄλλων εὐδέποτε με ἐγκραταλεῖπει ἡ ἀποτρόπαιος τοῦ θανάτου εἰκὼν. Τὸ φάντασμα τοῦτο παρακολουθεῖ τὰ βήματά μου ὡς περ ἡ σκιά μου. Μάτην σκέπτομαι ὅτι οὐδὲν τὸ πραγματικόν, ἀλλ' ὅτι τὰ πάντα εἶναι ἀπάτη τῶν αἰσθητέων μου. Οἱ συλλογισμοὶ τῆς φιλοσοφίας, αἱ θρησκευτικαὶ μου ἀρχαί, δὲν ἰσχύουν νὰ κωλύσωσι τοῦ λογικοῦ μου τὴν καθυπόταξιν· προαισθάνομαι δ' ὅτι ὁ ἀποθάνω θύμα τῆς σκληρᾶς ταύτης νόσου.

— Λοιπὸν, εἶπεν ὁ Ἴατρὸς, ὁ σκελετός ἐκείνος εἶναι πάντοτε ἐνώπιόν σου;

— Δυστυχῶς, ναί!

— Τότε θὰ εἶναι ὁρατός καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην;

— Εἶναι παρών.

— Εἰς πᾶσιν δὲ μέρος τοῦ δωματίου νομίζετε ὅτι βλέπετε τώρα τὸν σκελετόν;

— Εἰς τοὺς πόδας τῆς κλίνης μου, ἀπεκρίνατο ὁ ἀσθενὴς· ὅταν τὰ παραπετάσματα εἶναι ἡμικνεωγμένα, τὸν βλέπω παρεμβαίνοντα ἐν τῷ μέσῳ, ὡς ἵνα πληρώσῃ τὸ κενόν.

— Λέγετε, ὅτι ἐννοεῖτε, ἐπανελάθει ὁ Ἴατρὸς, ὅτι δὲν εἶναι τοῦτο παρὰ ἀπάτη ἔχετε ἀριετὴν εὐστάθειαν ὅπως πεισθῆτε θετικῶς περὶ τούτου; Ἐχετε τὸ θάρρος νὰ ἐγερθῆτε καὶ ὑπάγητε νὰ καθήτητε εἰς τὸ μέρος τὸ ὁποῖον σὰς φαίνεται κατεληγμένον ὑπὸ τοῦ φαντάσματος; ἵνα καταδειχθῆτε εἰς ἑαυτὸν ὅτι πρόκειται περὶ ὄνειρου;

Ὁ δυστυχὴς ἐστέναξε καὶ ἐκίνησεν ἀνητικῶς τὴν κεφαλὴν.

— Ἐστῶ, προσέθηκε ὁ Ἴατρὸς, ἃς δοκιμά-

σωμεν ἐν ἄλλο μέσον.

Ἀφῆκε τὴν ἔδραν ἐφ' ἧς ἐκάθητο παρὰ τὸ ὑπαυχένιον τῆς κλίνης, καὶ στάς ἐν μέσῳ τῶν ἡμικλειστων παραπετασμάτων εἰς τὴν ὑποδειγμένην θέσιν τοῦ σκελετοῦ, ἠρώτησεν ἐὰν τὸ φάντασμα ἦτο εἰσέτι ὁρατόν.

— Ὅχι ἐξ ὀλοκλήρου, ἀπεκρίθη ὁ ἀσθενὴς, διότι εὐρίσκεσθε μετὰξὺ αὐταῦ καὶ ἐμοῦ· ἀλλὰ βλέπω τὸ κνήκον του ἀνωθεν τοῦ ὤμου σας.

Εἰς τὸ πείσμα τῆς φιλοσοφίας του, ὁ σοφὸς Ἴατρὸς ἐφριξεν ἀκούσας σαφῶς ὅτι τὸ ἰδεώδες φάντασμα εὐρίσκετο ὀπισθεν του. Κατέφυγεν εἰς ἄλλας ἐρωτήσεις καὶ ἐποιήσατο χρῆσιν διαφόρων μέσων θεραπείας, ἀλλὰ πάντοτε ἀνωφελῶς. Ἡ κατάπτωση τοῦ ἀσθενοῦς ἐδεινοῦτο ἡμέρηαι καὶ τέλος ἀπεβίωσεν ἐν ἡ καταστάσει παρανοίας διήλθε τὰς τελευταίας τοῦ βίου του ἡμέρας.

Τὸ παράδειγμα τοῦτο, ἀποτελεῖ θλιβεράν ἀπόδειξιν τῆς δυνάμεως ἣν ἔχει ἡ φαντασία εἰς τὸ ν' ἀποκτείνῃ τὸ σῶμα καὶ ὅταν ἀκόμη οἱ φανταστικοὶ τρόμοι οὐς ὑφίσταται, δὲν ἀραιροῦσι τὴν κρίσιν τοῦ νοσοῦντος.

Προσεχῶς ἴσως θέλομεν γράψαι καὶ περὶ τῶν ἀντικειμενικῶν φασμάτων. Η....

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Ζωὴ μιᾶς πεντάμας. — Ἐνῶ ἐπιβάτης πλοιαρίου ἐφοβεῖτο τὴν τρικυμίαν καὶ ἐκραυγάζεν, ἄλλος, μὴ φοβούμενος ποσῶς, ἀλλὰ καὶ θίλων νὰ πωλήσῃ ἠρωϊσμόν, εἶπε τῷ κραυγάζοντι:

— Δὲν ἐντρέπεσαι νὰ φωνάζῃς οὕτω; Δὲν βλέπεις ἐμὲ, ὅστις δὲν δίδω μὴ πεντάμα γὰρ τὴν ζωὴν μου;

— Ἐκαστος, κύριε, ἀπήντησεν ὁ φοβούμενος ἐπιβάτης, ἀγαπᾷ τὸ πρᾶγμα του κατὰ τὴν ἀξίαν του.....

Οίκος πλούσιου. — Πλούσιός τις ἀνήγει-
ρεν οἶκον μεγαλοπρεπή καὶ ἔγραψεν ἄνω τῆς
πύλης τὴν ἐπιγραφὴν α' Ὁ Θεὸς ἄς ἀπομακρύ-
νη τοῦ οἴκου τούτου τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους.
Διερχόμενος ἐκείθεν ὁ πλούσιος μετὰ τινος φί-
λου του :

— Πῶς σοὶ φαίνεται ἡ οἰκία μου; τὸν ἡ-
ρώτησεν.

— Ὁραία! ἀλλ' ἀχρηστος διὰ σᾶς, ἂν ὁ
Θεὸς ἀπορασίῃ νὰ εἰσακούσῃ τῆς ἐπὶ τῆς πύ-
λης τῆς ρήσεώς σας :

— Διατί;

— Διότι τότε δὲν θὰ σᾶς ἐπιτρέψῃ ποτὲ
νὰ εἰσέλθητε εἰς αὐτήν.

Παρανόσιος. — Ἄγγλος τις ἀγνοῶν τὴν
Γαλλικὴν, μετέβη εἰς Παρισίους καὶ εἰσελθὼν
εἰς τι ξενοδοχεῖον ἐζήτησε νὰ φάγῃ. Τῷ ἐκό-
μισεν ὁ ξενόδοχος τὸν κατάλογον τῶν φαγη-
τῶν, ἀλλ' ὁ Ἄγγλος εὐρέθη ἐν μεγίστῃ στε-
νοχωρίᾳ ὡς μὴ δυνάμενος νὰ ἐκφρασθῇ. Περιω-
ρίσθη λοιπὸν νὰ δεικνύῃ τῷ ὑπρέτῃ διὰ τοῦ
λιχανοῦ τὰ φαγητὰ ἐπὶ τοῦ καταλόγου, προ-
τιμῶν ἐκεῖνα, ἅπερ εἰσὶν εὐνόητα εἰς πᾶσαν
γλῶσσαν, οἷον *μπρετέκαρ, σουπάρ κλπ.* Δυστυ-
χῶς ἔρω; ὁ Ἄγγλος κατελήρθη ὑπὸ τῆς ἐπι-
θυρίας νὰ φάγῃ μύκητας (μανιτάρια). Ἀφοῦ
πᾶσαν ἐποίησεν ἀπόπειραν ὅπως δώσῃ τῷ ξε-
νοδόχῳ νὰ νοήσῃ τί ἐζήτηται, καὶ ἀφοῦ πᾶσαι
αἱ ἀπόπειραὶ του ἀπέβησαν μάταιαι, ὁ Ἄγγλος
κατελήρθη ὑπὸ αἰφνυδίας ἰδέας. Ἐλαβεν ἀπὸ
τοῦ θηλακίου του τὸ μολυβδοκόκινδύλον του
καὶ ἐπὶ τοῦ καταλόγου ἐζωγράφισεν ἑα μύ-
κητα.

— Ἐνόησα! ἐνόησα! κραυγάζει ὁ ξενόδοχος.
Καὶ σπεύτας μετ' οὐ πολὺ ἐκόμισε τῷ ἄγ-
γλῳ ἄλεξιβρόχιον!

Σύζυγος ἐρωτώσα. — Κύριός τις ὁπερᾶ-
σισε νὰ μὴ ἀπαντήσῃ ποσῶς εἰς τὰς διαιτίας
τῆς συζύγου του, διότι ἐνόησεν ὅτι αὕτη ἐζή-
τει καυρᾶ. Βλέπουσα ἡ γυνὴ ὅτι ὁ σύζυγός

της κατ' οὐδένα λόγον τῇ ἀπήντα, λαμβάνει
τὴν λυχνίαν καὶ ἤρξατο ἐρευνῶσα πολλὴν ἄ-
ραν ὑπὸ τὰ ἐπιπλα.

— Τί διάβολον ζητεῖς; εἶπε τότε ὁ σύ-
ζυγος.

— Ἦν γλῶσσάν σου, ἀπήντησεν ἡ γυνὴ, ἣν
ἐνόμίζα ὅτι ἀπόλεσες.

Οὕτως ἡ πονηρὰ γυνὴ κτώσθεσε νὰ
κουρδίση ἐπὶ τέλους τὸν καυρᾶ.

Ἀπιστία εἰς ἐπιτόν. — Κύριός τις ἐνερκ-
νίσθη εἰς τὸ ταχυδρομεῖν καὶ ἐζήτησε ταχυ-
δρομικὸν γραμματίον 100 φράγκων, καταθέ-
σας τὸ ποσόν.

Ὁ ταχυδρομικός ὑπάλληλος ἐρωτᾷ ἡκτὰ
τὸ σύνθημα :

— Τί, ὁ ἀποστέλλων;

— Ἰάκωβος Ματθαίου.

— Πρὸς ποῖον πέμπεται τὸ ποσόν;

— Πρὸς τὸν Ἰάκωβον Ματθαίου εἰς Σμύρ-
νην.

— Εἶναι ἀδελφός σας αὐτός;

— Οὐχί, κύριε, εἶμαι ὁ ἴδιος.

— Σεῖς πέμπετε λοιπὸν χρήματα εἰς τὸν
ἑαυτὸν σας;

— Μάλιστα. Θὰ μεταδῶ εἰς Σμύρνην καὶ
ἐκεῖ ἅμα φθάσω λαμβάνω τὰ χρήματα.

— Τότε διατί δὲν τὰ φέρνετε μαζὺ σας;

— Ἄ! κύριε! . . . Δὲν ἐμπιστεύομαι ἐ-
μαυτὸν. Ἐντὸς τοῦ ἀτμοπλοίου παίζουσι χαρ-
τὰ πολλάκις καὶ πιθανὸν νὰ τὰ χάσω, διότι
ἀδύνατον ν' ἀντιστῶ εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ χαρ-
τοπαιγνίου Ὅταν δὲν τὰ ἔχω μαζὺ
μου, θὰ τὰ εὔρω εἰς Σμύρνην ὡς ἐξ οὐρα οὐ
πεμθέντα

Καυρὶ βαλοὶ. — Ἰδοὺ στατιστικαὶ τινες
εἰδήσεις ἀρρωστικαὶ εἰς τὴν ἀνθρωποφάγιαν. Αὕ-
τη ἐξέλιπεν ἀπὸ τὰ ὄροπέδια τοῦ Ἄναλμὰκ
καὶ Περὸ μετὰ τῶν ὀπαδῶν τῆς Ἰνδῶν καὶ
Βρασιλιανῶν. Ἐπίσης ὀσμήραι ἐκλείπει ἐν τῷ
μεσημβρινῷ ὠκεανῷ. Καὶ ὅμως ὁ ἀριθμὸς τῶν
ἀθροποφάγων εἶναι ἐτι σπουδαίος. Κατὰ τὸν

Φρεϊδμυ ἀνθρωποφάγοι εἰσὶ σήμερον οἱ Βαλ-
τὰ; (200,000) καὶ οἱ καννίβαλοι τοῦ Δέλτα
τοῦ Νίγειρος (10,000). Κατὰ τὸν Χαριώτ εἰ-
σὶν 8,000, ἧτοι οἱ Φίους, οἱ Τρωγλοδύται
τῆς χώρας τῶν Βαμουτζ καὶ οἱ Νιάμ-Νιάμ ἐν
τῇ κεντρικῇ Ἀφρικῇ. Κατὰ τὸν Μαρλόγκ εἰσὶ
τοιούτοι οἱ Μου χάνας καὶ οἱ Μετάγκις (2,
000) οἱ ἐν Ἀμερικῇ καννίβαλοι (1000) καὶ
οἱ ἐν Αὐστραλίᾳ (50,000) εἰς τούτους δὲν
συμπεριλαμβάνονται οἱ Μιλανεσιανοὶ, ἀνερχό-
μενοι εἰς ἑν ἑκατομμύριον καὶ οἱ τῆς Νέας
Γουίνεας.

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι 1,943,000 πλάσμα-
τα τοῦ Θεοῦ, ἧτοι τὸ 1/269 τοῦ γήινου πλη-
θυσμοῦ τρώγουσι σήμερον ἐτι τοὺς ἀδελφούς
των!

Βασίλισσα καὶ πτωχὴ. — Αἱ ἀγγλικαὶ ἐ-
φημερίδες ἐδημοσίευσαν τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον.

Ἡ Βασίλισσα Βικτωρία πολλάκις ποιεῖ ἐκ-
δρομὰς πεζῆ εἰς τὰ περὶ τῆς ἐν Ὁσβόρνῃ ἐ-
παύλειος. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἀπήντησε καθ' ὁ-
δὸν ἡ βασίλισσα πτωχὴν τινα γυναῖκα καλ-
λιεργούσαν ἀγρόν γαιομήλων. Ἐπλησίασε δὲ
καὶ εἶπε τῇ χωρικῇ :

— Καλὴ γύναι, ἐργάζεσαι μόνη;

— Ἐξ ἀνάγκης, κυρία. Οἱ ἄλλοι ἔφυγον,
διότι ἔμαθον ὅτι ἦλθεν ἡ Βασίλισσα καὶ ἔ-
σπευσαν νὰ τὴν ἴδωσι.

— Σὺ δὲ διατί δὲν ὑπῆγες μετ' αὐτῶν;

— Ἐγώ; εἶπεν ἡ χωρική. Διατί; Νομί-
ζετς ὅτι θὰ ἐνοχληθῶ ἐγὼ ποτὲ διὰ νὰ ἴδω
τὴν βασίλισσαν; Τί θὰ ὠφελοῦμαι τάχα βλέ-
πουσα αὐτήν; Οἱ ἀνόητοι αὐτοὶ ἔτρεξαν
καὶ θ' ἀπωλείωσιν ἡμίσειαν ἡμέραν ἐργασίας
ἀνευ σκοποῦ. Ἐγὼ εἶμαι λίαν πτωχὴ, ἔχω
τέκνα νὰ θρέψω, σύζυγον ἀσθενῆ καὶ δὲν μὲ
συμφέρει νὰ ἀρίτω τὸ ἔργον μου διὰ νὰ ἴδω, τί;
τὴν βασίλισσαν!

Ἡ Βικτωρία θείσα εἰς τὰς χεῖρας τῆς χω-
ρικῆς χρυσᾶ τινα νομίσματα:

— Καλὴ γύναι, τῇ εἶπε, δύνασαι νὰ εἰ-
πῃς εἰς τοὺς συνεργάτας σου, οἵτινες ἀπῆλ-
θον νὰ ἴδωσι τὴν βασίλισσαν, ὅτι αὕτη ἦλ-
θεν ἡ ἰδίᾳ νὰ σ' εὔρη.

Τὸ ἐνεχυροδανειστήριον τοῦ Λονδίνου. —

Τὸ ρηθὲν κατάστημα συνωμολόγηται ἐσχάτως
τὸ ἐξῆς πρωτοφανές; δάνειον. Εἷνος τις ἐζή-
τησεν 750,000 φράγκων, προσέφερε δὲ ὡς ἐ-
νάχυρον ποσὸν πολυτίμων ἀντικειμένων. Οἱ
ὑπάλληλοι τοῦ καταστήματος, κατηνάλωσαν
τέσσαρας ὀλοκλήρους ἡμέρας ὅπως ἐπιμη-
σῶσι τὰ πολυτίμα εἶδη. Ἐὰν τὰ ἐνεχυρια-
σθέντα ἀποσύρῃ ὁ ἰδιοκτήτης των κατὰ τὸ
τέλος τοῦ ἔτους, δέον νὰ πληρωθῇ πρὸ τούτου,
ἐκτὸς τοῦ κεφαλαίου ὅπερ ἐδανείσθη, 78,760
φράγκα διὰ τόκους καὶ ἀσφάλιστρα. Λέγεται
δὲ ὅτι ὁ ξένος ὅστις ἐνεχυρίασε τὰ εἶδη
ταῦτα, ἀπόλεσεν 600,000 φράγκων εἰς το
τὸ χαρτοπαιγνίον καὶ τὴν κυβείαν.

Τρεῖς καλοὶ φίλοι. — Ἐν τῇ «Ἐφημερί-
δι τῆς Γενεύης» ἀναγινώσκωμεν τὰ ἐξῆς.

Ἐν τῷ κειμητηρίῳ τῆς Βέρθης ὑπῆρχεν ὁ-
ψωμα κατὰ τὸν τελευταῖον Γαλλογερμανικὸν
πόλεμον καὶ ἐπ' αὐτοῦ σταυρὸς φέρων τὴν
ἐξῆς ἐπιγραφὴν:

Ἐνταῦθα ἀναπαύονται τρεῖς καλοὶ φίλοι.

Πάντες ἐπίστευον ὅτι ἐν τῷ τάφῳ ἐκεῖνο
θὰ ὑπῆρχον τρεῖς στρατιῶται φονευθέντες
ἐν τῇ αὐτῇ μάχῃ κατὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν
πόλεμον καὶ οἵτινες συνεδέοντο διὰ στε-
νῆς φιλίας. Ἀλλὰ μετὰ τὸν πόλεμον ἐκείνον ὁ τε
σταυρὸς καὶ ἡ ἐπιγραφὴ ἐγένοντο ἀφαντοί,
καὶ ἐγνώθη ὅτι τὴν προτεραιᾶν νύκτα κάτοι-
κός τις τῆς Βέρθης μετέβη εἰς τὸν τάφον ἐ-
κείνον καὶ ἀνασκάψας αὐτὸν, ἔλαβε μεθ' ἐ-
αυτοῦ τοὺς τρεῖς καλοὺς φίλους, οἵτινες οὐ-
δὲν ἄλλο ἦσαν ἢ τρία βρέλια παλαιοῦ οἴνου,
ἅπερ ἔθαψεν ὁ ρηθεὶς, ὅπως μὴ τῷ τ' ἀρπά-
σωσιν οἱ Πρώσοι.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΠΗΝΟΥ.

Πηγνόν μου σέ συνέλαβεν εἰς παῖς μὲ πονηρίαν,
Κι' ἀπόνως σέ κατέκλεισεν ἐντὸς στενοῦ κλωβίου.
Τὰ δάση πάντα ἔχασες, τὸ φέγγος τοῦ ἡλίου,
Τὰ ελαφρά πηδύματα ἐπὶ γλωροῦ κλαδίου,
Καὶ ἔχασες, στρουθίον μου, τὴν πρὶν ἐλευθερίαν.

Ἄλλὰ σοὶ ἐμετρίασε πολὺ τὴν δυστυχίαν
Κόρη ἀγνή καθὼς καὶ σύ, αἰῶνα τις παρθένος.
Θεληθεῖσα ἐκ τοῦ κάλλους σου, σ' ἠγύρασεν ἀσμένως,
Ἐγείνες παμφιλτατος πτερυγοφόρος ξένος,
Καὶ σοὶ προσέφερεν ἀγνήν καὶ ἄδολον φιλίαν.

Πολλάκις μὲ τὰ χεῖλη της σ' ἐπότιζεν ἠδέως·
Κ' ἦσο φαιδρότης δι' αὐτὴν καὶ τέρψις αἰωνία,
Ἐδύγνωμονοῦν Ἀησιμόνησες σὺ τότε τὰ κλαδία,
Καὶ κόσμος ὅλος σ' ἔγεινε τῆς κόρης ἡ οἰκία,
Κ' ἦσο φαιδρόν καὶ εὐθυμον τὸ τεθλιμμένον τέως.

Καὶ πλέον δὲν ἦσο κλειστὸν ἐντὸς μικροῦ κλωβίου.
Ἄλλ' ἔξης ἐν τῷ οἴκῳ της μεστὸν ἐμπιστοσύνης.
Ἐὰν δὲν ἐπτερογίγες ἐν μέσῳ τῆς μυσσίνης,
Ἄλλ' ὅμως ἵπτατο φαιδρόν ἐπάνωθεν ἐκείνης,
Καὶ πάντοτε σ' ἐθώπευεν ἡ χεὶρ τοῦ κορασίου.

Ἄλλ' ὅμως... σοὶ ἐπέπρωτο, πηγνόν ἀγνόν, νὰ γίνης
Καὶ σὺ σκληρὸν θυμάτιον τοῦ μακροῦ πεπρωμένου!
Ἡ χεὶρ παιδὸς σ' ἐφόνευσε, παιδὸς διεστραμμένου,
Εἰς τὸ φονεῦειν τὰ ἀγνὰ στρουθία τερπομένου.
Κ' ἐκπνέον μόλις τὰς μικρὰς τὰς πτέρυγας ἐκείνης.....

Ἀπέθανες! ...Καὶ ἔκλαυσε, καὶ ἔκλαυσεν ἐκείνη!
Παραπολὺ σ' ἐθρήνησεν ἡ ἀγνοτάτη κόρη...
Ἄν ἔφευγες, ἐλεύθερον θὰ ἦσὸ εἰς τὰ ὄρη,
Καὶ σήμερον αὐτὴ νεκρὸν δὲν θὰ σέ θεώρει,
Καὶ δὲν θὰ ἔκλειεν ὡς νῦν, καὶ δὲν θὰ σέ ἐθρήνει.

Ἄλλὰ σὺ, εὐγνωμον, πηγνόν, δὲν ἤθελες νὰ φάγης,
Καὶ προετίμας κάλλιον μαζί της νὰ συζήσης.
Εἶπέ μοι νῦν, θὰ δυνηθῆς φαιδρόν νὰ κελαδήσης;
Τὰς πτέρυγας θὰ δυνηθῆς καὶ αὐθις νὰ ταύσης;
Μὲ τὸ ὄραϊον ῥάμφος σου τὰ χεῖλη της θὰ θίγης;

Ἀπέθανες καὶ σ' ἔχασα διὰ παντὸς ἐκείνη!
Ἐγείνες θῦμα ὡς καὶ σὺ τῆς ἀμειλίχτου Μοίρας!
Τὸ πεπρωμένον σ' ἔκλεισε τοῦ βίου σου τὰς θύρας,
Καὶ μόνον ἦχος Ὀλιβεράς σέ συνοδεύει λύρας,
Τῆς λύρας μου... Κοιμήθητι, πηγνόν μου, ἐν εἰρήνῃ.
1877.

ΛΥΣΙΣ

τοῦ ἐν τῷ ΙΥ'. φυλλαδίῳ αἰνίγματος

Παγίς — Ἄγις.

Λύσις τοῦ Γρίφου

Ἡ Ἀγγλία ἐστὶ γῆσος.

Τὴν λύσιν ἀμφοτέρων ἔπεμψε πρῶτος ὁ κ.
Νικ. Δ. Σπεράντας, εἶτα εἰ κ. Γ. Γ. Πεν-
τάκης, Π. Ζαγκλῆς ἐνταῦθα καὶ οἱ κ.κ. Σταμ.
Γ. Δούρας ἐκ Μπέμπης καὶ Μιλ. Κοβέτης ἐξ
Ἀσμοῦν Γκουρές.

Τὴν λύσιν μόνου τοῦ αἰνίγματος οἱ ἐνταῦθα
κ. Π. Ἀδαμόπουλος, Γεώρ. Ψικρός καὶ Β.
Βασιλείου καὶ ὁ ἐν Τάντα κ. Μ. Γκιουζελέτος.

Τὴν λύσιν δὲ μόνου τοῦ γρίφου ὁ ἐνταῦθα
κ. Δημ. Βρανᾶς.

ΑΙΝΙΓΜΑ ΙΣΤ'.

Εἶμαι ὄργανον ὄραϊον
Εὐρεθὲν ἐπὶ ἀρχαίων.

Ἄν τὸν γόνον μεταφέρης,
Καὶ στήν κεφαλὴν τὸν φέρης,
Πολιτῶν πολλῶν Ρωμαίων
Ἄνομα εὐθὺς προφέρεις.

Ἐν Τάντῃ Μ. Γ.

ΓΡΙΦΟΣ ΙΒ'.

Ἐν Μπέμπῃ. ΣΤΑΜ. Γ. ΔΟΥΡΑΣ.